

ΛΑΠΩΝΕΣ

Οι **Σαάμι** (Λάπωνες) είναι αυτόχθονος αρχαίος λαός που ζει στο βόρειο άκρο της [Σκανδιναβικής χερσονήσου](#) συμπεριλαμβανομένης και της [χερσονήσου Κόλα](#).

Οι Λαπωνες είναι αυτόχθονος [Φιννοουγγρικός λαός](#) που κατοικεί στη [Λαπωνία](#), που σήμερα περιλαμβάνει μεγάλα βόρεια τμήματα της Νορβηγίας και της Σουηδίας, βόρεια τμήματα της Φιλανδίας και τη [Χερσόνησο Κόλα](#) στην [Περιφέρεια Μούρμανσκ](#) της Ρωσίας. Οι Σαάμι είναι ιστορικά γνωστοί στα ελληνικά ως **Λάπωνες**. Η προγονική χώρα των Σαάμι δεν είναι σαφώς καθορισμένη. Οι παραδοσιακές γλώσσες τους είναι οι [γλώσσες Σάμι](#) και κατατάσσονται ως κλάδος της [Ουραλικής γλωσσικής οικογένειας](#).

Παραδοσιακά οι Σαάμι έχουν ακολουθήσει μια ποικιλία τρόπων βιοπορισμού, μεταξύ των οποίων η παράκτια αλιεία, η παγίδευση ζώων για γούνες και η εκτροφή προβάτων. Το πιο γνωστό μέσο βιοπορισμού είναι η [ημινομαδική εκτροφή ταράνδων](#). Επί του παρόντος περίπου το 10% των Σαάμι συνδέεται με την εκτροφή ταράνδων, που τους παρέχουν κρέας, γούνες και μέσο μεταφοράς. 2.800 Σαάμι δραστηριοποιούνται στην εκτροφή ταράνδων με πλήρες απασχόληση

Ο πολιτισμός των Σαάμι

Ντούοτζι (χειροτεχνία)

Μαχαίρια των Σαάμι

Ζώνη με χάντρες, μαχαίρι και βελονοθήκη από κέρατο

Τα ντούοτζι, η χειροτεχνία των Σαάμι, προέρχονται από την εποχή που αυτοί ήταν αυτοσυντηρούμενοι νομάδες, πιστεύοντας επομένως ότι ένα αντικείμενο πρέπει πρώτα απ' όλα να εξυπηρετεί ένα σκοπό αντί να είναι κυρίως διακοσμητικό. Οι άνδρες χρησιμοποιούσαν ως επί το πλείστον ξύλο, οστά και κέρατα για να κατασκευάσουν είδη όπως μακριά μαχαίρια με σκαλισμένες λαβές από κέρατο, τύμπανα και γκούκσι (ξύλινα κύπελλα). Οι γυναίκες χρησιμοποιούσαν δέρμα και ρίζες για να κατασκευάσουν αντικείμενα όπως γκάκτι (ρούχα) και καλάθια πλεγμένα από ρίζες σημύδας και έλατου.

Ενδυμασία

Καπέλα των Σαάμι

Τα γκάκτι είναι τα παραδοσιακά ρούχα που φορούν οι Σαάμι. Φοριούνται τόσο σε τελετουργικές περιπτώσεις όσο και κατά την εργασία, ιδιαίτερα κατά την εκτροφή τ

Παραδοσιακά το γκάκτι κατασκευαζόταν από δέρμα και νεύρα τaráνδων, αλλά σήμερα είναι πιο συνηθισμένο να χρησιμοποιείται μαλλί, βαμβάκι ή μετάξι. Τα γυναικεία γκάκτι συνήθως αποτελούνται από ένα φόρεμα, ένα σάλι με κρόσια πιασμένο με 1-3 ασημένιες καρφίτσες και μπότες / παπούτσια από γούνα ή δέρμα τaráνδου. Οι μπότες μπορεί να είναι μυτερές ή στρογγυλές μπροστά και συχνά έχουν μάλινα περιτυλίγματα στους αστράγαλους. Οι μπότες των Ανατολικών Σαάμι είναι στρογγυλές μπροστά από γούνα τaráνδου, με επένδυση από τσόχα και με

διακοσμητικές λεπτομέρειες. Υπάρχουν διαφορετικά γκάκτι για τις γυναίκες και τους άνδρες. Εκείνα των ανδρών έχουν μια πιο κοντή «ζακέτα-φούστα» από το μακρύ φόρεμα των γυναικών. Τα παραδοσιακά γκάκτι είναι συνηθέστερα σε αποχρώσεις κόκκινου, μπλε, πράσινου, λευκού, καφέ από δέρμα ή γούνα τaráνδου. Το χειμώνα προστίθεται παλτό και γκέτες από γούνα τaráνδου, και μερικές φορές μια κάπα και ένα σχοινί / λάσο.

Μουσική

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της μουσικής παράδοσης των Σαάμι είναι τα τραγούδια *yoik*. Τα *yoik* είναι τραγούδια-ψαλμοί και παραδοσιακά τραγουδιούνται a *cappella*, συνήθως αργά και βαθιά στον λαιμό με εμφανές συναισθηματικό περιεχόμενο θλίψης ή θυμού. Μπορεί να είναι αφιερωμένα σε ζώα και πουλιά της φύσης, σε συγκεκριμένους ανθρώπους ή συγκεκριμένες περιστάσεις και μπορεί να είναι χαρούμενα, λυπημένα ή μελαγχολικά. Συχνά βασίζονται σε συλλαβικό αυτοσχεδιασμό. Τα τελευταία χρόνια τα *yoik* συχνά τα συνοδεύουν και μουσικά όργανα. Τα μόνα παραδοσιακά όργανα των Σαάμι που χρησιμοποιούνται μερικές φορές για να συνοδεύσουν τα *yoik* είναι το [φλάουτο](#) "fadho" (φτιαγμένο από κορμούς-καλάμια [αγγελικής](#)) και τα [τύμπανα χειρός](#)

Γλώσσα

Δεν υπάρχει μια ενιαία Σααμική γλώσσα, αλλά μια ομάδα από δέκα ξεχωριστές Σααμικές γλώσσες Sámi. Έξι από αυτές τις γλώσσες έχουν το δικό τους τρόπο γραφής. Οι Σααμικές γλώσσες είναι σχετικά στενά συνδεδεμένες, αλλά όχι αμοιβαία κατανοητές. Για παράδειγμα οι ομιλούντες τη Νοτιοσααμική δεν καταλαβαίνουν τη Βόρειοσααμική. Ιδιαίτερως παλαιότερα αυτές οι ξεχωριστές γλώσσες αναφέρονταν ως "διαλέκτοι", αλλά σήμερα αυτό θεωρείται λανθασμένο λόγω των μεγάλων διαφορών μεταξύ τους. Οι περισσότερες Σααμικές γλώσσες ομιλούνται σε πολλές χώρες, επειδή τα γλωσσικά σύνορα δεν αντιστοιχούν στα εθνικά σύνορα.

Όλες οι Σααμικές γλώσσες είναι σε κάποιο βαθμό απειλούμενες από εξαφάνιση, κυμαινόμενες από αυτό που η [UNESCO](#) ορίζει ως "σαφώς απειλούμενες" ως "εξαφανισμένες" [[]

Η Ημέρα του Λαού των Σαάμι

Η Εθνική Γιορτή των Σαάμι εορτάζεται στις 6 Φεβρουαρίου, καθώς την ημερομηνία αυτή το 1917 πραγματοποιήθηκε το πρώτο Συνέδριο των Σαάμι στο [Τρόντχαϊμ](#) της Νορβηγίας. Στο συνέδριο αυτό για πρώτη φορά συναντήθηκαν Νορβηγοί και Σουηδοί Σαάμι στα εθνικά τους σύνορα για να

συνεργαστούν για να βρουν λύσεις για κοινά προβλήματα. Το ψήφισμα για τον εορτασμό στις 6 Φεβρουαρίου ψηφίστηκε το 1992 στο 15ο συνέδριο των Σαάμι στο Ελσίνκι. Το 1993 η Νορβηγία, η Σουηδία και η Φινλανδία αναγνώρισαν την 6η Φεβρουαρίου ως Εθνική Γιορτή των Σαάμι.

Θρησκεία

Η διάδοση του [σαμανισμού](#) επιβίωσε μεταξύ των Σαάμι μέχρι το 18ο αιώνα. Οι περισσότεροι σήμερα ανήκουν στις κρατικές [Λουθηρανικές](#) εκκλησίες της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας. Ορισμένοι Σαάμι στη Ρωσία ανήκουν στη [Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία](#) και, ομοίως, μερικοί Σκολτ Σαάμι, που εγκαταστάθηκαν στη Φινλανδία ανήκουν επίσης σε μια Ορθόδοξη εκκλησία, όπως και ένας μικρός πληθυσμός στη Νορβηγία.

Η παραδοσιακή θρησκεία των Σαάμι ήταν μια μορφή [πολυθεϊσμού](#). Υπήρξε κάποια ποικιλομορφία λόγω της μεγάλης έκτασης της Σαάμι, επιτρέποντας την εξέλιξη των διαφορών στις πεποιθήσεις και τις πρακτικές μεταξύ των φυλών. Οι παλιές πεποιθήσεις είναι στενά συνδεδεμένες με τη γη, τον [ανιμισμό](#) και το υπερφυσικό. Η πνευματικότητα των Σαάμι χαρακτηρίζεται συχνά από τον [πανθεϊσμό](#), την έντονη έμφαση στη σημασία της προσωπικής πνευματικότητας και τη διασύνδεσή της με την καθημερινή ζωή του καθενός και τη βαθιά σχέση μεταξύ των φυσικών και πνευματικών "κόσμων"